

Liturgie Cantatedienst

Zondag 6 september 2026

NICOLAÏKERK

ONDER EEN OPEN HEMEL

Voorganger

ds. Martin Brederoo

Organist

Berry van Berkum

M.m.v.

Capella di San Nicolai

Vocale solisten

Vespercantorij Nicolaïkerk o.l.v. Ko Zwanenburg

Cappella di San Nicolai

Instrumentalisten

- Hanna Lindeijer, hobo 1
- Eva Harmuthova, hobo 2
- Kees Koelmans, viool 1
- Noortje Zanen, viool 2
- Mariëtte Holtrop, altviool
- Diederik van Dijk, cello
- Linda Paulino, contrabas

Vocale solisten

- Nanette Mans, sopraan
- Anne-Marieke Evers, alt
- Francis Ng, tenor
- Bram Trouwborst, bas

Vespercantorij Nicolaikerk

- o.l.v. Ko Zwanenburg

Organist

- Berry van Berkum

Korte toelichting Cantate BWV 17

De cantate Wer Dank opfert, der preiset mich BWV 17, schreef Bach voor de 14e zondag na Trinitatis, zondag 22 september 1726. Het was in de Thomaskirche in Leipzig gebruikelijk dat er iedere zondag, met uitzondering van de advent en de veertigdagentijd, een cantate ten gehore werd gebracht. De evangelielezing voor de veertiende zondag na Trinitatis is volgens het Luthers leesrooster Lukas 17: 11-19, het verhaal van de genezing van de tien melaatsen. Slechts één van de tien komt terug bij Jezus om hem te danken. De auteur van de tekst sluit aan bij dat 'danken'. Hij citeert Psalm 50 vers 23: 'Wer Dank opfert, der preiset mich'. De lofprijzing is dan ook het grote thema van de cantate. Bach weet dit als geen ander in muziek te verwoorden.

Naast cantate BWV 17 zal tijdens de dienst ook een deel van het Gloria in g uit de zogenaamde 'Lutherische Messe' BWV 235 worden uitgevoerd. Bach componeerde naast de bekende H-moll Messe (Hohe Messe) ook nog vier 'Lutherische Messen'. Deze missen bevatten alleen een Kyrie en een Gloria. Vermoedelijk werden zij op een feestdag uitgevoerd. Het Gloria is een stralend koorwerk.

De klok wordt geslagen, de ambtsdragers komen binnen

Voorbereiding

De kaarsen worden aangestoken onder orgelspel

Orgelspel Improvisatie

Moment van stilte

(gemeente gaat staan)

Aanvangswoord

V. In de Naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest

G. *Amen*

V. Onze hulp is in de naam van de Heer

G. *die hemel en aarde gemaakt heeft.*

Gebed van toenadering

Vredegroet V. Laten we elkaar de vrede van Christus toewensen.

Zingen Laat ons nu vrolijk zingen • LB 146a
1 en 2 allen, 3 cantorij, 4 allen

1. (allen)

t. Paul Gerhardt / v. Ad den Besten
m. Johann Georg Ebeling

1 Laat ons nu vro - lijk zin - gen!

Kom, hef uw lie - deren aan

voor Hem, wie al - le din - gen

al - tijd ten dien - ste staan.

Ik wil de Heer daar - bo - ven
lof - prij - zen hier op aard,
ja, Hem van har - te lo - ven,
die vei - lig mij be - waart.

2. (allen) Hoe goed is 't hun die bouwen
op Israëls vaste rots,
hun die zich toevertrouwen
de trouwe handen Gods.
Zij hebben 't heil verkregen,
de allerschoonste schat;
God leidt hen op zijn wegen,
hun voet wordt moe noch mat.
3. (cantorij) Hij is de Heer, de sterke,
in Hem is alle macht.
Dat zeggen ons zijn werken,
dat zeggen dag en nacht,
de aarde en de hemel,
de mensen en het vee,
en alles wat er wemelt
in 't water van de zee.
4. (allen) Hij is de Heer, de trouwe,
die niemand onrecht doet.
Wie maar aan Hem zich houden,
die geeft Hij alle goed.
Moet iemand onrecht lijden,
de Heer staat aan zijn kant.
Hij doet te allen tijde
aan elk zijn woord gestand.

(gemeente gaat zitten)

Smeekebed met aansluitend kyrie en gloria

Na het *daarom* bidden wij:
G. Heer, ontferm U!

Na het *daarom* zingen wij:

1 voorzang, 2 allen: LB 301f / m. Willem Vogel

Heer, ont-ferm u.

1 voorzang, 2 allen:

Chris-tus, ont-ferm u.

1 voorzang, 2 allen:

Heer, ont-ferm u o - ver ons.

Gloria (cantorij)

Uit de Missa in g, BWV 235 (Lutherische Messe)
J.S. Bach (1685-1750)

Gloria in excelsis Deo,
et in terra pax
hominibus bonae voluntatis.
Laudamus te, benedicimus te,
adoramus te, glorificamus te.

*Eer aan God in den hoge,
en vrede op aarde
voor mensen van goede wille.
Wij loven U, wij prijzen U,
wij aanbidden U, wij verheerlijken U.*

Dienst van het woord

Groet

Dienstboek 41

V. De Heer zal bij u zijn.

G. De Heer zal u be - wa - ren.

Met de kinderen

Zingen

Alles op aarde zing Gods eer • LB 98b

t. Mies Westera-Franke / m. Christiaan Winter

1 Al - les op aar - de zing Gods eer!

Ju - bel van vreug-de, juich voor de Heer!

2. Speel op de citer, blaas op de fluit,
steek de trompetten, jubel het uit.

3. Zeeën en stromen, beek en rivier,
klap in je handen, bruis van plezier.

4. Bergen en heuvels, huppel en spring,
blijf daar niet staan, jubel en zing.

5. God komt regeren eerlijk en goed,
dans Hem met bel en met trom gemoet.

(de kinderen gaan naar de kinderdienst)

Gebied bij de opening van de Schriften

L. Lezing uit het Oude Testament
Jesaja 56: 1-8

L. Dit is het woord van de Heer !
G. *Wij danken God!*

Zingen

Laat ieder 's Heren goedheid prijzen • LB 118
Verzen 3 en 6

3. 't Is beter bij de Heer te schuilen
dan dat men bouwt op man en macht.
't Is beter bij de Heer te schuilen
dan dat men hulp van vorsten wacht.
Toen ik mij wenden kon noch keren,
omsloten door der volken ring,
doorbrak ik in de naam des Heren
de knellende omsingeling.

6. Des Heren hand is hoog verheven,
des Heren rechterhand is sterk.
Ik zal niet sterven, ik zal leven
en zingen van des Heren werk.
De Heer heeft mij wel zwaar geslagen,
maar niet verlaten in mijn nood,
en zijn genadig welbehagen
gaf mij niet over aan de dood.

L. Hoor het Evangelie...!
Lucas 17: 11-19

L. Het Woord van de eeuwige is een medicijn voor onze ziel..!
G. *Amen!*

Acclamatie na de lezingen • LB 339c

m. Willem Vogel

voorzang: koor: allen:

U komt de lof toe, U het ge-zang, U al-le
glo-rie, o Va-der, o Zoon, o hei-li-ge Geest
in al-le eeu-wen der eeu-wen.

Uitleg en verkondiging

Moment van stilte

Cantate Wer Dank opfert, der preiset mich, BWV 17
J.S. Bach / vertaling Leo de Leeuw

1. Openingskoor

Na de feestelijke inleiding door de instrumentalisten volgt de inzet van het koor. Bach laat de stemmen na elkaar inzetten. De stemmen imiteren elkaar, zij zingen het thema van de cantate op eigen hoogte waardoor een prachtige fuga ontstaat. Bij een fuga gaat het bij Bach om het imiteren: 'nadoen' of 'navolgen'. De gemeente wordt zo opgeroepen haar dankbaarheid te tonen door middel van de lofzang.

Wer Dank opfert, der preiset mich,
und das ist der Weg,
dass ich ihm zeige
das Heil Gottes.

Wie dank brengt, die prijst mij,
en dat is de weg,
waarlangs ik hem het heil
van God laat zien.

2. Recitatief (alt)

In dit recitatief met alleen begeleiding van het orgel en de cello wordt de tekst door Bach prachtig geïllustreerd. Zo klinken hoge tonen bij de woorden: 'Majestät, Luft en Firmament' en lage tonen bij de woorden 'Wasser' en 'Erde'. De tekst is geïnspireerd op het begin van Psalm 19: De hemelen vertellen Gods eer, en het uitspanseel verkondigt Zijner handen werk.

Es muss die ganze Welt
ein stummer Zeuge werden
Von Gottes hoher Majestät,
Luft, Wasser, Firmament und Erden,
Wenn ihre Ordnung als
in Schnuren geht;
Ihn preiset die Natur
mit ungezählten Gaben,
Die er ihr in den Schoß gelegt,
Und was den Odem hegt,
Will noch mehr Anteil an ihm haben,
Wenn es zu seinem Ruhm
so Zung als Fittich regt.

*De hele wereld moet
een stille getuige worden
van Gods hoge majesteit,
lucht, water, het firmament en de aarde,
zoals hun orde
in goede banen wordt geleid.
Hem prijst de natuur
met haar ontelbare gaven,
die hij haar in de de schoot gelegd heeft
en wat adem heeft,
zal nog meer deel aan hem hebben,
als het tot zijn eer
zowel de tong als de vleugel roert.*

3. Aria (sopraan)

De vrolijkheid en de lichtheid van het openingskoor komen in deze aria terug. De violisten wedijveren met elkaar. Prachtige melisma's (meerdere noten op één lettergreep) klinken er onder andere bij de woorden: 'Wolken', 'Preisen' en 'Weisen'.

Herr, deine Güte reicht,
so weit der Himmel ist,
Und deine Wahrheit langt,
so weit die Wolken gehen.
Wüßt ich gleich sonst nicht,
wie herrlich groß du bist,
So könnt ich es gar leicht
aus deinen Werken sehen.
Wie sollt man dich mit Dank
davor nicht stetig preisen?
Da du uns willst den Weg
des Heils hingegen weisen.

*Heer, uw goedheid
reikt hemelhoog,
en uw waarheid reikt
tot waar de wolken gaan.
Als ik toch al niet direkt wist,
hoe heerlijk groot u bent,
dan kon ik het heel makkelijk
aan uw werken zien.
Hoe zou men u daarvoor
niet steeds met dank prijzen?
Omdat u ons de weg
van uw heil tegemoet wijzen.*

4. Recitatief (tenor)

Hier wordt met veel expressie de tekst uit het evangelie voor deze zondag geciteerd: Lucas 17: 15 en 16.

Einer aber unter ihnen,
da er sahe, dass er gesund worden war,
kehrte um und preisete Gott
mit lauter Stimme
und fiel auf sein Angesicht
zu seinen Füßen
und dankte ihm,
und das war ein Samariter.

*Eén van hen,
die zag dat hij gezond geworden was
keerde om en prees God
met luider stem
en viel met zijn aangezicht
voor zijn voeten neer
en dankte hem,
en dat was een Samaritaan.*

5. Aria (tenor)

Ook hier worden weer veel snelle noten gezongen en gespeeld. Er klinkt een overvloed van tonen in de toonsoort D majeur. Dit is de toonsoort van de grote kerkelijke feesten.

Welch Übermaß der Güte
Schenkst du mir!
Doch was gibt mein Gemüte
Dir dafür?
Herr, ich weiß sonst nichts
zu bringen,
Als dir Dank und Lob zu singen.

*Wat een overvloed aan goedheid
schenkt u mij!
Maar wat geeft mijn hart
u daarvoor terug?
Heer, ik weet u niets anders
aan te bieden
dan u dank en lof te zingen.*

6. Recitatief (bas)

De tekst van dit recitatief is geïnspireerd op Romeinen 14 : 17 : Want het koninkrijk van God is niet spijs en drank, maar gerechtigheid en vrede en vreugde, in de heilige Geest.

Sieh meinen Willen an;
kenne, was ich bin:
Leib, Leben und Verstand,
Gesundheit, Kraft und Sinn,
Der' du mich läßt mit frohem Mund
genießen,
Sind Ströme deiner Gnad,
die du auf mich läßt fließen.
Lieb, Fried, Gerechtigkeit
und Freud in deinem Geist
Sind Schätz, dadurch du mir schon hier
ein Vorbild weist,
Was Gutes du gedenkst
mir dorten zuzuteilen, und mich an Leib
und Seel vollkommentlich zu heilen.

*Zie wat ik wil,
ken mij zoals ik ben:
lichaam, leven en verstand,
gezondheid, kracht en zinnen,
die gij mij met vrolijke mond laat
genieten,
zij zijn stromen van genade
die u tot mij laat komen.
Liefde, vrede, gerechtigheid
en vreugde in uw geest
zijn schatten, waardoor u mij hier al een
voorbeeld toont
van wat u mij aan goeds straks
nog wil toebedelen om mij naar lichaam
en ziel volkomen heel te maken.*

7. Koraal

Dit is de derde strofe uit het lied 'Nun lob, mein Seel, den Herren' uit 1530 van Johann Gramann, in ons liedboek Psalm 103a.

Wie sich ein Vatr erbarmet
Üb'r seine junge Kindlein klein:
So tut der Herr uns Armen,
So wir ihn kindlich fürchten rein.
Er kennt das arme Gemächte,
Gott weiß, wir sind nur Staub.
Gleichwie das Gras vom Rechen,
Ein Blum und fallendes Laub,
Der Wind nur drüber wehet,
So ist es nimmer da:
Also der Mensch vergehet,
Sein End, das ist ihm nah.

*Zoals een vader zich ontfermt
over zijn kleine kinderen,
zo doet de Heer aan ons,
als wij hem recht kinderlijk vrezen.
Hij weet wat voor maaksel wij zijn,
God weet dat wij slechts stof zijn,
als gras dat wordt weg geharkt,
een bloem en vallend loof,
als de wind erover waait
is het weg.
Zo vergaat de mens,
zijn einde is nabij.*

Moment van stilte

(allen gaan staan)

Zingen

Geloofsbelijdenis

In God de Vader op zijn troon • LB 342

t. Rudolf Alexander Schröder / m. Christian Lahusen
v. André Troost

1 In God de Va-der op zijn troon
ge - lo-ven wij, en in de Zoon,
uit God ge - bo-ren voor de tijd
Hem zij de macht, de ma-jes-teit!

2. En in de Geest, die ons geleidt,
geloven wij: dat er altijd
een Trooster is, zacht als de wind,
een sterke moeder bij haar kind.

3. Lof zij de Vader, die ons schiep
en licht uit nacht tevoorschijn riep.
Lof zij de Zoon, die onze nood,
ons kruis verdroeg en onze dood.

4. Die onderging en overwon
en als de zon ten hemel klom,
die aan de dag treedt op zijn tijd
en eenmaal recht van onrecht scheidt.

5. Lof zij de Geest die wereldwijd
ons kerk maakt: Christus toegewijd
tot wij, van alle kwaad bevrijd,
God zien in alle eeuwigheid.

Dienst van de gaven en gebeden

Delen van zorg en vreugde ~ mededelingen

Collectiedoelen

1. **Stedelijk doel:** Huize Agnes is een Utrechtse stichting die tijdelijke opvang en begeleiding op maat biedt aan ongedocumenteerde vrouwen en hun kinderen. Omdat de zorg voor en begeleiding van ongedocumenteerde medemensen onder financiële druk staat, is uw bijdrage hard nodig om deze moeders met hun kinderen een thuis en rustplek te bieden. Zonder voldoende financiële middelen zullen er minder mensen opgevangen kunnen worden, dus je bijdrage is zeer welkom! Meer info: www.huizeagnes.nl.
2. **Wijkgemeente:** de opbrengst is een aanvulling op de Actie Kerkbalans en dient ter dekking van de kosten (en mogelijk het tekort) van de eigen wijkgemeente.
3. **Muziekfonds:** uw bijdrage wordt zeer op prijs gesteld om de muziek in de Nicolaïkerk te laten klinken, ook in de toekomst, door een gift over te maken naar het Muziekfonds van de Nicolaïkerk, rek.nr. NL64 RABO 0130 7194 98 t.n.v. Nicolaïkerk o.v.v. Muziekfonds. Dank u wel voor uw bijdrage!

De gaven worden ingezameld aan het eind van de dienst in de mandjes bij de uitgang. Doneer bij voorkeur digitaal:

- scan de QR-code met uw telefoon
- of doneer via de [Nicolaïkerk-app](#), icoontje 'geven'.

Orgelspel Nun lob, mein Seel, den Herren • LB 103a
J.G. Walther (1684-1748)

(binnendragen collecteschaal)

Gebed over de gaven

Dankgebed en voorbeden

Na het *daarom bidden wij*: NLB 368g / m. Jan D. van Laar

A - dem van God, ver - nieuw ons be - staan.

Stil gebed

Onze Vader (gesproken)

(de kinderen komen terug)

Zending en zegen

(gemeente gaat staan)

Slotlied

Ik heb U lief, o mijn beminde • LB 908
Verzen 4, 6 en 7

4. (allen)

t. Johann Schefflier / v. Ad den Besten
m. Johann Belathasar König?

4 Ik ging ver-dwaald langs ve - le we - gen,
ik zocht U wel, maar vond U niet,
ik ging ver-blind het duis-ter te - gen,
ik min-de wat de we-reld biedt.
Nu hebt Gij zo mijn hart ge-wend,
dat ik U heb her-kend.

6. (cantorij)

Blijf, Heer, mij met uw gunst genegen,
dat ik niet weer verdwalen zal;
houd Gij mijn voeten op uw wegen,
dan brengen zij mij niet ten val.
O licht, dat op mijn leven viel,
verlicht mij lijf en ziel.

7. (allen)

Ik heb U lief, o wonderschone,
ik heb U lief, Gij zijt mijn God.
Ik vraag niet, dat Gij mij zult lonen;
ik heb U lief, ook in de nood.
Ik heb U lief, o schoonste licht,
gezegend Aangezicht!

Zegen

Gezongen 'amen'

Uitleidende muziek

Wij luisteren (zittend) naar het Gloria
uit de Missa in g, BWV 235 (Lutherische Messe)
J.S. Bach

Gloria in excelsis Deo,
et in terra pax
hominibus bonae voluntatis.
Laudamus te, benedicimus te,
adoramus te, glorificamus te.

*Eer aan God in den hoge,
en vrede op aarde
voor mensen van goede wille.
Wij loven U, wij prijzen U,
wij aanbidden U, wij verheerlijken U*

Agenda

- **Zondag 6 september, 17.00 uur • vesper**
Voorganger: ds. Sjaak Verwijs
Organist: Berry van Berkum
Cantor: Ko Zwanenburg
M.m.v. leden van de Vespercantorij Nicolaïkerk Utrecht
Muziek: Ubi caritas (gregoriaans)
Magnificat (Bert Matter)
Allein Gott in der Höh sei Her, BWV 662 (J.S. Bach)
- **Zondag 13 september 10.00 uur • kerkdienst**
Voorganger: ds. Jesse de Bruin
Organist: Karel Demoet

Lector: Berend-Jan Bosch | Koster: Marja Branderhorst

Meezingen met de Vespercantorij?

Kijk voor meer informatie op:

https://www.nicolaïkerk.nl/vespercantorij_nicolaïkerk/

of scan de QR- code:

- U bent uitgenodigd na afloop een kopje koffie of thee te drinken.
- De gasten wijzen wij vriendelijk op het gastenboek.
- Op onze website www.nicolaïkerk.nl vindt u informatie over o.a. onze kerkdiensten, de kerk-app, het aanmelden voor de nieuwsbrief en de links om de diensten (achteraf of live) te beluisteren of te zien. Onder het kopje 'Kerkdiensten' kunt u ook de liturgie downloaden.